

EurEau

Zápis z jednání představenstva EurEau v Rumunsku

Ondřej Beneš

Zasedání představenstva EurEau proběhlo ve dnech 24.–25. 10. 2019 v Bukurešti.

Plenární sekci EurEau s účastí členů představenstva i členů odborných komisí zahájila prezidentka EurEau Claudia Castell-Exner poděkováním místním organizátorům. Následně se ujala slova Veronica Manfredi, ředitelka jednotky Quality of life z DG Environment Evropské komise. Ve své prezentaci uvedla zejména budoucí cíle Evropské komise v oblasti vodního hospodářství. V následujícím období se tak legislativní činnost bude týkat zejména požadavků na omezování znečištění ve vodních útvech, přizpůsobení se klimatickým změnám i zvyšování efektivity a energetické soběstačnosti vodohospodářských služeb. Velmi zajímavou prezentaci představil Xavier Leflaive, ředitel technických analýz oddělení životního prostředí OECD. Diskusi vyvolal například srovnáním množství prostředků, které směřují jednotlivé členské státy do obnovy majetku vodovodů a kanalizací, kde České republice patří přední pozice, zatímco z pohledu jednotkových nákladů na obyvatele se Česká republika řadí do středního pásma. Zdrojem dat jsou zejména statistické ročenky jednotlivých členských států Evropské unie, což bohužel pro některé státy včetně České republiky znamená odchylky od reality. Jeho doporučení následně směřovaly k maximální efektivitě využívání majetku vodovodů a kanalizací a zvyšování konkurence v oboru pro zajištění tlaku na ceny. Dále pokračovaly diskusní panely nad tématy adaptace oboru vodovodů a kanalizací na klimatické změny a roli tohoto oboru při řešení otázky mikropolutantů v životním prostředí.

Vlastní jednání představenstva a valnou hromadu EurEau druhého dne zahájil svým proslavem generální ředitel hostitelské společnosti APA Nova ze skupiny Veolia Madalin Mihailovič. Prezentoval problémy a výzvy oboru vodovodů a kanalizací v Rumunsku i opatření, která jeho společnost investičně realizovala v rámci koncesní smlouvy, uzavřené s městem Bukurešť. Jako zajímavost představil i několik inovací, které společnost APA Nova představila v roce 2019 – například kampaň proti

vhazování/splachování odpadu do kanalizace. Vlastní kampaň stále běží a je kombinací práce ambasadorů (významných osob kulturního života), akcí, www a TV kampaní. Pozornost veřejnosti dokládá 400 000 unikátních přístupů na stránky kampaně www.povesticufinalfericit.ro a skvělé mediální klipy, které ukazují praktické dopady chování. Další zajímavý a netradiční projekt, představený společností APA Nova v roce 2019, je otevření prvního Escape room s čistě vodárenským tématem, pojmenovaný H2Out <https://captive.ro/h2out> – situovaný do apokalyptické atmosféry roku 2143. Zmíněna byla i rumunská vodárenská asociace ARA, založená před 25 lety. Spolek disponuje 200 řádnými členy, mezi které patří zejména vodárenské společnosti. Začleňuje ale i individuální experty či dodavatelské firmy. Asociace svou ediční prací, přípravou odborných výstav a konferencí i činností individuálních komisí velmi připomíná SOVAK ČR.

Jednání pokračovalo představením nových zástupců členských organizací – první je Julie Scicluna, která reprezentuje nově maltskou asociaci, Gundy Rostel, zastupující německé asociace a konečně Hanse de Groene, zastupující holandské asociace UWW a VeWIN.

Generální sekretář Olivier Loebel dále informoval o aktivitě EurEau směrem k Evropské komisi a Evropskému parlamentu za posledního půl roku. Upozornil na cirkulovaný záměr Evropské komise „Zero carbon ambition 2050“, který byl prezentován i v plenární části zástupkyní Evropské komise – DG Envi Veronikou Manfredi. Tato ambice bude mít velký dopad na obor vodovodů a kanalizací zejména tím, že se bude transformovat do požadavků na zvýšení energetické efektivity oboru, který představuje v jednotlivých zemích až 1 % z celkové spotřeby elektrické energie. Diskutováno bylo nové složení Evropského parlamentu, které znamená posun jednotlivých zástupců směrem k levici a straně zelených, a hlavně výraznou fragmentaci zastoupeného politického spektra. Tento fakt bohužel způsobuje výrazně horší možnost dosažení konsensu v mnoha oblastech. Přesto se podařilo v individuálních jednáních s Evropským parlamentem prosadit několik zásadních požadavků jak do revidované Směrnice o pitné vodě, návrhu Nařízení o podmínkách znovuvyužití odpadních vod či zavedení principu Enhanced Producer Responsibility (zvýšená odpovědnost producentů) směrem k produktům farmaceutického a chemického průmyslu. Prioritními tématy EurEau zůstávají vyhodnocení Směrnice o vodách, revize Směrnice o čištění městských odpadních vod a Směrnice o pitných vodách.

Komunikační manažerka Caroline Greene představila komunikační program EurEau, který bude v roce 2020 realizován již plně bez spolupráce s externí agenturou. Rok 2020 také znamená opuštění principu společných konferencí jednotlivých komisí a představenstva, které se konaly 1× ročně. V roce 2020 se při-

Madalin Mihailovič, APA Nova

Veronika Manfredi, EK

pravuje oslava 45. výročí založení EurEau. Legislativní manažerka Carla Chiaretti představila společně vznikající výstup za EurEau k plnění požadavků udržitelného rozvoje SDG6 „Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all“ s pomocí výstupů z komisí, zejména komise EU3. Zde je zapotřebí doplňovat z národních asociací maximum výstupů pro ilustraci aktivit, které vedou k naplňování cílů.

Představenstvo dále projednalo zprávy a stanoviska předsedů komisí. Nový předseda komise EU1 Tom Leahy informoval o problému, který tíží shodně i SOVAK ČR – počet reálně aktivních odborníků, schopných formulovat například stanovisko, z celé komise EU1 se 40 členy se pohybuje reálně kolem 6–7 odborníků. Tento problém byl adresován změnou práce komise směrem k určení nových pracovních skupin, sdružených dle témat – žhavá témata, témata Evropské komise/Evropského parlamentu a témata, která se dotýkají jednotlivých členských organizací. Vždy je určena odpovědná osoba za téma a jeho partner, který pomáhá se shromažďováním a ověřováním dat. Zajímavý byl i závěr, že v případě zaslání dotazníků je povinnost autora vždy vyplnit dotazník za vlastní členskou organizaci. Návratnost dotazníků se tak prokazatelně zvyšuje. Hlavní cíle na 2020 jsou následující:

1. Zajištění kontroly textu revize Směrnice o pitné vodě, zejména v oblasti mikropolutantů a jmenovitě mikroplastů, kde musí být známá a ověřená metodika před určováním jakýchkoliv cílů.
2. Sjednocení názorů na management vodního hospodářství v návaznosti na klimatické změny určením dobré praxe z jednotlivých členských zemí.
3. Zaměření na zvýšení provozní efektivity zejména snižováním ztrát vody v distribuční síti ve spolupráci s komisí EU3.

Komise EU2 představila témata řešená na přelomu let 2019/2020 – webinář a stanovisko k odlehčovacím komorám, přítomnost mikropolutantů v odpadních vodách a kalech, rozšíření principu Enhanced Producer Responsibility (zvýšená odpovědnost producenta). Sdílené téma – nedostatečné vnímání hodnoty služby dodávky a odvádění vod bude zpracováno v podobě stanoviska a komunikace „Value of Water service“.

Komise EU3 se zaměřuje na oblasti ekonomiky (skutečná hodnota služby vodovodů a kanalizací), management (snižování rizik, přizpůsobení se klimatu), inovace (šíření tzv. best practice – viz webové stránky EurEau www.eureau.org) a legislativu. Pro každé téma pracuje konkrétní pracovní skupina na jednotlivých výzkumech, datech a stanoviscích. Nadále bude pokračovat rozvoj horizontálního tématu Digital&Smart a bude vydána i aktualizovaná publikace ke správnému řízení společností a služeb vodovodů a kanalizací.

Pracovní skupina pro Rámcovou vodní směrnici představila stanovisko k výkladu termínu „zhoršení dobrého stavu“, které představenstvo schválilo. Evropská komise je nyní stoprocentně připravena zahájit revizi směrem k úpravě formulace a odstranění termínu pro dosažení dobrého stavu vod. Paralelně běží revize Směrnice o čištění městských odpadních vod, kde se podařilo dosáhnout mírnější textace pro část nových požadavků na terciální čištění i pro oblast odlehčování. Obdobně u Nařízení pro znovuvyužití odpadních vod je nyní společně s Evropskou komisí zpracovávána nová metodika Risk management plans, která by měla být předložena v lednu 2020 ze strany JRC. Představenstvo návazně schválilo plán práce všech komisí a pracovních skupin.

Olivier Loebel následně navrhl text změn stanov EurEau v čl. 5 a čl. 8 a čl. 11, kde by měly být provedeny úpravy s cílem zjednodušit volbu zástupců zemí s více vodárenskými asociacemi i implementovat pravidla genderové vyváženosti. Byly také schváleny výsledky finančního hospodaření včetně potvrzení zachování stávajícího bruselského sídla EurEau s ročním navý-

šením nájmu o 3 %. Návrhy byly jednomyslně přijaty, stejně tak byla vzata na vědomí změna v reprezentující organizaci za členskou zemi Bulharsko na UWWSORB namísto BWA.

Dlouhá diskuse byla na závěr nad výstupem studie, kterou EurEau zpracovává s externím partnerem k tématu Enhanced Producer Responsibility. Snaha nahradit standardní přístup „End of pipe“ řešením u výrobců a spotřebitelů bohužel narazí na ohromný odpor, i když se objevily první vlaštovky, mezi které patří například pozvání zástupců EurEau na jednání Evropského svazu chemického průmyslu. Zajímavý byl příspěvek zástupců holandské asociace, který se týkal efektivity zavedení nástroje ekologické daně, aplikované na zemědělce dle reálného využívání pesticidů (podle úrovně škodlivosti). Do finální podoby stanoviska se promítne řada připomínek, které vznesli jednotliví členové představenstva.

*Ing. Ondřej Beneš, Ph. D., MBA, LL. M.
člen představenstva SOVAK ČR a EurEau*